

LBRIS

We know
books

MANSFIELD PARK

JANE AUSTEN

Traducere din limba engleză și note
ADINA IHORA

LITERA
București

Mansfield Park
Jane Austen

Editura Litera
tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19
e-mail: contact@litera.ro
www.litera.ro

Mansfield Park
Jane Austen

Copyright © 2024 Grup Media Litera
pentru ediția în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactori: Cecilia Vlad, Alexandra Diaconescu
Corectori: Ionel Palade, Cătălina Călinescu
Tehnoredactare și prepress: Ofelia Coșman

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
AUSTEN, JANE
Mansfield Park / Jane Austen; trad. din lb. engleză și note:
Adina Ihora. – București: Litera, 2024
ISBN 978-630-342-269-5
I. Ihora, Adina (trad.; note)
821.111

I

Cu vreo treizeci de ani în urmă, domnișoara Maria Ward din Huntingdon, dispunând de un venit anual de numai șapte mii de lire, a avut norocul de a-i cădea cu tronc lui Sir Thomas Bertram de la Mansfield Park, comitatul Northampton, fiind astfel ridicată la rangul de soție de baronet, cu toate avantajele și consecințele ce decurg de aici, adică o casă frumoasă și un venit generos. Întregul Huntingdon a aplaudat oportunitatea acestei partide, iar unchiul ei, avocat, a făcut astfel încât să-i revină cu cel puțin trei mii de lire mai puțin decât ar fi avut dreptul, în mod echitabil.

Avea două surori care puteau să beneficieze, la rândul lor, de avansarea ei pe scara socială; unele dintre cunoștințele lor, care le considerau pe domnișoara Ward și pe domnișoara Frances la fel de frumoase ca domnișoara Maria, nu au ezitat să le prezică și lor mariaje aproape la fel de avantajoase. Cu siguranță însă, nu sunt în lumea largă atât

de mulți bărbați foarte avuți pe cât sunt de multe femei drăguțe care să-i merite.

Domnișoara Ward, la finele celor optsprezece ani, s-a văzut nevoită să se unească prin căsătorie cu pastorul Norris, un prieten al cumnatului ei, având o avere personală nesemnificativă, iar domnișoara Frances a nimerit-o și mai rău. Partida domnișoarei Ward, încheiată la momentul convenit, nu a fost deloc rea până la urmă, deoarece Sir Thomas era fericit să-i ofere prietenului său o rentă dacă urmau să-și ducă existența la Mansfield; în acest fel, domnul și doamna Norris și-au început viața de fericire conjugală cu un venit anual ce se situa puțin sub o mie de lire. Domnișoara Frances s-a măritat, cum s-ar spune, ca să-și facă de răs familia; acceptând cererea unui ofițer de marină, lipsit de educație, avere sau relații, a reușit pe deplin acest lucru. Cu greu ar fi putut face o alegere mai nepotrivită. Sir Thomas Bertram avea anumite relații, pe care, din principiu, dar și din orgoliu, din dorința de a face bine și de a-i vedea pe toți cei înrudiți cu el ajunși într-o situație respectabilă, ar fi fost bucuros să le utilizeze în beneficiul surorii lui Lady Bertram. Dar profesia soțului acesteia era de asemenea natură, încât nici un gen de influență n-o putea ameliora. Înainte ca Sir Thomas să aibă timpul necesar pentru a găsi o altă posibilitate de a le veni în ajutor, se crease deja o ruptură iremediabilă între surori. Era rezultatul firesc al comportamentului amândurora și al unei alegeri matrimoniale foarte imprudente. Ca să fie scutită de proteste inutile, doamna Price nu a scris familiei sale nimic pe această temă, până în momentul în care s-a căsătorit. Lady Bertram, care era o persoană foarte liniștită, cu o atitudine remarcabil de calmă și nepăsătoare, s-ar fi mulțumit să renunțe la sora ei și să nu se mai gândească la situația respectivă; doamna Norris însă era o fire energică, fire ce nu și-a putut găsi liniștea până când nu i-a scris lui Fanny o scrisoare lungă și mânioasă, ca să-i atragă atenția asupra comportamentului său nechibzuit, amenințând-o cu toate consecințele negative posibile. Doamna Price, la rândul ei, s-a simțit jignită și supărată; a trimis un răspuns ce se referea la fiecare soră în parte și cuprindea comentarii atât de lipsite de respect la adresa mândriei lui Sir Thomas,

încât doamnei Norris i-a fost imposibil să le păstreze numai pentru sine; a pus punct oricărei relații dintre ele, pentru o perioadă considerabilă.

Locuințele lor se aflau la distanțe atât de mari, iar cercurile pe care le frecventau erau atât de diferite, intenționat parcă, încât era exclusă orice posibilitate ca vreuna să audă de existența celeilalte în următorii unsprezece ani; cel mult, Sir Thomas avea prilejul să se minuneze atunci când doamna Norris îl înștiința, cu voce supărată, că Fanny dăduse naștere încă unui copil. După unsprezece ani totuși, doamna Price nu și-a mai putut permite să țină cont de mândrie sau să mai negligeze o relație care i s-ar fi putut dovedi utilă. O familie numeroasă și în continuă creștere, un soț inapt pentru serviciul activ, dar nu și pentru tovarășia proastă și băutura bună, precum și un venit cu totul insuficient pentru satisfacerea nevoilor lor au făcut-o nerăbdătoare să-și recâștige rudele sacrificate în mod atât de imprudent, astfel încât i-a adresat lui Lady Bertram o scrisoare care conținea atât de multă căință, un asemenea prisos de copii și atâta lipsă de orice altceva, încât nu putea decât să-i predispună pe toți la o reconciliere. Se pregătea să nască pentru a noua oară și, după ce s-a lamentat din cauza acestei împrejurări și le-a implorat sprijinul în calitate de nași ai copilului care urma să vină pe lume, a ținut să sublinieze însemnătatea pe care simțea că ar fi putut s-o aibă ei pentru viitoarea susținere materială a celor opt deja existenți. Cel mai mare era fiul de zece ani, un băiat isteț care tânjea să plece în lume: dar ce putea ea face? Exista vreo posibilitate ca acest copil să-i fie cândva util lui Sir Thomas, în problemele legate de proprietățile lui din Indiile de Vest? Nici o îndeletnicire n-ar fi fost sub demnitatea lui; sau: ce părere avea Sir Thomas despre Woolwich? Sau cum se putea proceda ca să fie trimis un băiat în Orient?

Epistola nu a rămas fără efect: a restabilit pacea și bunăvoința. Sir Thomas a trimis sfaturi prietenești și cele mai calde urări de bine, Lady Bertram a trimis bani și scutece pentru copil, iar doamna Norris a scris scrisorile. Acestea au fost efectele imediate, dar în următoarele douăsprezece luni a rezultat un avantaj încă și mai important pentru doamna Price. Doamna

Norris le spunea deseori celorlalți că nu putea să și-o alunge din gând pe biata soră și familia acesteia și că, oricât de mult făcuseră deja toți pentru ea, simțea că trebuie să facă încă și mai mult. În cele din urmă, nu a putut decât să-și recunoască dorința ca biata doamnă Price să fie scutită pentru totdeauna de povara și cheltuielile impuse de întreținerea unuia dintre numeroșii ei copii.

Ce-ar fi fost dacă ar fi contribuit împreună la creșterea fetei celei mai mari a doamnei Price, o copilă de nouă ani împliniți, ajunsă la o vârstă la care necesita mai multă atenție decât ar fi fost în stare să-i ofere sărmana ei mamă? Deranjul și cheltuielile n-ar fi însemnat mare lucru pentru ei, în comparație cu bunăvoința acestui gest.

Lady Bertram a fost imediat de acord:

– Cred că ar fi cum nu se poate mai bine. Să trimitem după copilă.

Sir Thomas nu s-a simțit capabil să consimtă atât de repede și pe nepregătite. A deliberat, a șovăit, își asumau o sarcină serioasă, o fată de vârsta aceea trebuia să fie îngrijită în mod corespunzător; or, ar fi fost o cruzime, nu o dovadă de bunătate, să rupi copila din sânul familiei ei. Se gândea la cei patru copii ai săi, la cei doi băieți, la posibila îndrăgostire între veri... Nici nu a apucat bine să-și expună obiecțiile, că doamna Norris l-a și întrerupt, cu o replică ce, mărturisit sau nu, se adresa tuturor:

– Dragul meu Sir Thomas, vă înțeleg perfect și apreciez generozitatea și delicatetea opiniilor dumneavoastră, care sunt, într-adevăr, în perfectă concordanță cu felul dumneavoastră de a fi. Totodată, sunt în întregime de acord cu domnia-voastră, în general, în legătură cu faptul că fiecare trebuie să se străduiască să vadă de bunăstarea copilului său așa cum găsește de cuviință. Aș fi, cu siguranță, ultima persoană din lume care să se zgârcească într-o asemenea împrejurare. Eu însămi neavând copii, cui altcuiva să las moștenire puținul pe care l-am strâns în viață, dacă nu copiilor surorilor mele? Sunt convinsă că și domnul Norris este de aceeași părere, dar știți că eu sunt o femeie care se ține de cuvânt și care face ceea ce promite. Să nu ne lăsăm împiedicați de un fleac dacă vrem să facem o faptă

bună. Oferiți-i fetei educație și prezentați-o așa cum se cuvine în societate, și sunt toate șansele să fie aranjată bine, fără a mai prilejui nimănui cheltuieli ulterioare. O nepoată de-a noastră, aș putea spune, Sir Thomas, sau cel puțin de-a domniei-voastre, n-ar putea să crească într-o asemenea vecinătate fără să beneficieze de numeroase avantaje. Nu spun că va fi la fel de frumoasă ca verișoarele ei, chiar dimpotrivă, dar va fi introdusă în societatea bună din această regiune sub auspicii atât de prielnice, încât, după toate probabilitățile, va avea parte de o partidă onorabilă. Vă gândiți la fiii dumneavoastră, dar nu știți oare că, din toate lucrurile de pe lumea asta, acesta este cel mai puțin probabil să se întâmple, din moment ce vor fi tot timpul împreună, ca frații și surorile? Din punct de vedere moral, este imposibil. Nu am cunoscut niciodată un asemenea exemplu. Este, de fapt, chiar modul cel mai sigur de a preveni o legătură de acest gen. Să presupunem că se va transforma într-o fată drăguță cu care Tom și Edmund vor da ochii pentru prima dată peste șapte ani de-acum încolo; atunci aș îndrăzni să afirm că s-ar putea întâmpla o nenorocire. Chiar și simpla idee ca ea să crească departe de noi toți, neglijată și în sărăcie, ar fi suficientă pentru ca oricare dintre fiii dumneavoastră dragi și bine educați să se îndrăgostească de ea. Dar dacă în tot acest răstimp vor crește împreună, fata poate să aibă și chip de inger, și tot nu va însemna pentru nici unul din ei mai mult decât o soră.

– Este mult adevăr în spusele dumneavoastră, răspunse Sir Thomas, și departe de mine intenția de a pune vreo piedică închipuită în calea unui plan atât de potrivit cu situația tuturor părților. Nu am dorit decât să atrag atenția asupra faptului că n-ar trebui să i se dea curs cu ușurătate și că, pentru a-l face să-i fie cu adevărat util doamnei Price și onorabil în ceea ce ne privește, trebuie să-i acordăm ajutor acestei copile sau să considerăm că ne-am asumat obligația de a-i asigura de acum înainte, în funcție de împrejurări, ocrotirea cuvenită unei doamne de familie bună, dacă o astfel de partidă, pe care dumneavoastră o prevedeați în mod atât de optimist, va întârzia să apară.

– Vă înțeleg pe deplin, exclamă doamna Norris, sunteți întruchiparea mărinimiei și amabilității și sunt convinsă că nu ne

vom contrazice niciodată asupra acestui aspect. Sunt oricând dornică să fac orice îmi stă în putință, după cum bine știți, spre binele celor pe care îi iubesc. Deși nu aş putea niciodată să simt pentru această micuță nici a suta parte din dragostea pe care le-o port dragilor dumneavoastră copii, nici s-o privesc ca pe copilul meu, m-aş simţi totuşi demnă de dispreţ dacă aş fi capabilă s-o neglijez. Nu este ea copila surorii mele? Aş putea oare s-o văd trăind în lipsuri, atunci când mie mi-a mai rămas o bucată de pâine pe care i-aş putea da-o ei? Dragul meu Sir Thomas, cu toate defectele mele, am o inimă bună şi, oricât de sărmană aş fi, m-aş lipsi mai degrabă de cele necesare traiului zilnic, decât să fac vreo faptă meschină; dacă nu aveţi nimic împotriva, îi voi scrie chiar mâine bieteii mele surori, ca să-i fac propunerea aceasta. De îndată ce detaliile vor fi puse la punct, voi întreprinde demersurile necesare pentru aducerea copilei la Mansfield; dumneavoastră nu va trebui să vă deranjaţi câtuşi de puţin. Cât despre mine, știți foarte bine că nu-mi preocupesc niciodată osteneala. O voi trimite pe Nanny la Londra, unde va putea să stea la vârul ei, şelarul, şi vom stabili ca fetiţa s-o întâlnească acolo. Vor putea s-o trimită destul de uşor din Portsmouth la Londra cu trăsura, dând-o în grija unei persoane de încredere care s-ar întâmpla să călătorească în aceeaşi direcţie. M-aş încumeta să afirm că, mai tot timpul, câte o nevastă de negustor face acest drum.

Cu excepţia obiecţiei referitoare la vârul lui Nanny, Sir Thomas nu a mai avut nici o altă remarcă. După ce au stabilit o modalitate de întâlnire de o natură mai respectabilă, chiar dacă mai puţin economică, au început să savureze cu anticipaţie beneficiile unui aranjament atât de generos. Aceste sentimente de mulţumire sufletească n-ar fi trebuit, la drept vorbind, să fie egale, fiindcă Sir Thomas era categoric hotărât să-şi asume rolul de binefăcător real şi consecvent al copilei alese, iar doamna Norris nu avea nici cea mai vagă intenţie să fie pusă la vreo cheltuială de întreţinere a acesteia.

În ceea ce privea mersul, vorbitul şi făcutul de planuri, era foarte zeloasă şi nimeni n-ar fi putut, mai bine decât ea, să le impună altora dărnicia. Ataşamentul ei faţă de bani îi egala

dorinţa de a le dicta celorlalţi ce să facă, şi era la fel de pricepută să-i economisească pe ai săi şi să-i cheltuiască pe cei ai prietenilor. Obţinând, prin căsătorie, un venit mai redus decât cel la care fusese obișnuită să spere, de la bun început a fost nevoită să alcătuiască, din necesitate, un plan foarte strict de cheltuieli. Ceea ce începuse ca un act de prudenţă s-a transformat curând într-o alegere benevolă, acea mărginire la strictul necesar întâlnită atunci când nu există copii de întreţinut. Dacă ar fi existat şi copii, probabil că doamna Norris nu ar fi reuşit niciodată să facă economii; neavând însă nici o preocupare de această natură, nu mai exista nimic care să-i împiedice dorinţa de economisire. Ducându-şi traiul sub îndrumarea acestui principiu, devenit o adevărată pasiune, şi în lipsa unei reale afecţiuni faţă de sora ei, îi era imposibil să năzuiască la mai mult decât la meritul de a iniţia şi de a pune în practică un act de caritate atât de costisitor; deşi se prea poate să se fi cunoscut pe sine atât de puţin, încât, pe drumul spre casa parohială după această conversaţie, să se fi lăsat legănata de fericita convingere că era cea mai generoasă soră şi mătuşă din lume.

Când subiectul a fost abordat din nou, şi-a expus vederile mai pe larg, şi, în replică la întrebarea cumpătată a lui Lady Bertram: „Unde va veni mai întâi copila, soră, la tine sau la noi?“, Sir Thomas a aflat, nu fără surprindere, că era cu totul în afara posibilităţilor doamnei Norris să-şi asume, fie şi în parte, orice contribuţie personală la creşterea acesteia. El o considerase drept o completare mai mult decât binevenită a vieţii din casa parohială, ca pe o companie demnă de dorit pentru o mătuşă care nu avea copii; a aflat însă că se înşelase amarnic. Doamna Norris a răspuns cu regret că găzduirea fetiţei la ei era exclusă, cel puţin în actualele împrejurări. Starea indecisă de sănătate a bietului domn Norris o făcea cu neputinţă: reverendului îi era la fel de imposibil să suporte zgomotul unui copil, cum i-ar fi fost să zboare. Dacă îşi revenea vreodată de pe urma suferinţelor pe care i le provoca guta, situaţia avea să se schimbe, iar ea ar fi fost bucuroasă să-şi asume atunci partea cuvenită de răspundere, fără să se gândească la dificultăţile inerente. În acest moment, bietul domn Norris îi ocupa fiecare

clipă din zi, și era convinsă că până și simpla menționare a unei asemenea eventualități l-ar fi tulburat.

– Atunci ar fi mai bine, poate, ca fetița să vină la noi, răs-punse Lady Bertram, cu cel mai remarcabil calm.

După o scurtă pauză, Sir Thomas adăugă demn:

– Da, să vină să locuiască în această casă. Ne vom strădui să ne facem datoria în privința ei, iar ea va beneficia de tovarășia celor de aceeași vârstă și de o educatoare permanentă.

– Aveți multă dreptate, exclamă doamna Norris, ambele aspecte sunt foarte importante, iar pentru domnișoara Lee va fi lipsit de importanță dacă va avea trei eleve sau numai două, nu poate fi nici o diferență. Nu-mi doresc decât să fi putut să fiu mai utilă, dar vă rog să constatați că fac tot ce depinde de mine. Nu sunt dintre persoanele care își cruță eforturile, iar Nanny se va duce după ea, oricât de mult m-ar incomoda lipsa omului meu de nădejde timp de trei zile. Presupun, dragă soră, că o vei instala pe fetiță în mica mansardă albă, în apropierea vechilor odăi destinate pruncilor; va constitui locul ideal pentru ea, în apropierea domnișoarei Lee, nu prea departe de fete și în vecinătatea încăperilor servitoarelor, oricare dintre acestea putând-o ajuta să se îmbrace și să aibă grijă de hainele ei, pentru că nu cred că ți se pare corect să-i ceri lui Ellis să-i stea și ei la dispoziție, așa cum se întâmplă în cazul celorlalte fete ale tale. Într-adevăr, nu văd unde altundeva ai putea s-o instalezi.

Lady Bertram nu se opuse în nici un fel.

– Sper să se dovedească o fată cumsecade, continuă doamna Norris, și receptivă la șansa deosebită de a avea asemenea rude.

– În cazul în care va avea un caracter insuportabil, spuse Sir Thomas, nu-i vom putea îngădui să rămână în această familie, de dragul copiilor noștri; însă nu avem motive să ne așteptăm la ceva atât de grav. Vom remarca probabil multe lucruri care vor trebui schimbate și trebuie să ne așteptăm la multă ignoranță, o oarecare sărăcie în opinii și o foarte deranjantă vulgaritate în comportament, însă toate acestea nu constituie defecte incurabile și nici nu consider că s-ar putea dovedi dăunătoare pentru cei cu care va intra în contact. Dacă fiicele mele ar fi fost mai mici decât ea, aş fi considerat că trebuie chibzuit foarte temeinic în legătură cu introducerea unei asemenea tovarășe.

Așa însă, cred că nu există nici un motiv de temere în ceea ce le privește, ci, dimpotrivă, tot ce este mai bun de sperat pentru copilă, în urma acestei asocieri.

– Este exact ceea ce cred și eu, întări doamna Norris, și ceea ce îi spuneam și soțului meu în dimineața aceasta. Simplul fapt de a se afla în apropierea verilor ei va constitui o bună educație pentru copilă, i-am zis. Chiar dacă domnișoara Lee nu i-ar preda nimic, ar învăța totuși de la ei să fie bună și isteată.

– Sper că nu-l va necăji pe bietul meu mops, spuse Lady Bertram, de-abia am reușit s-o conving pe Julia să-l lase în pace.

– Vom avea de înfruntat câteva dificultăți, doamnă Norris, constată Sir Thomas, cum ar fi distincția care se cuvine să fie făcută între fete, pe măsură ce vor crește. Cum voi putea menține în mintea fiicelor mele conștiința a ceea ce sunt ele, fără s-o privească totuși prea de sus pe verișoara lor, și cum vom reuși, fără s-o mâhnim prea tare, s-o facem să-și aducă întotdeauna aminte că ea nu este o domnișoară Bertram. Aș dori să văd că devin prietene foarte bune și nu le voi permite, în nici un caz, fiicelor mele să manifeste nici cea mai mică urmă de aroganță în relațiile cu verișoara lor; totuși, ele nu vor putea fi niciodată egale pe scara socială. Rangul, averea, drepturile și speranțele în ceea ce le privește vor fi întotdeauna diferite. Este o problemă extrem de delicată, și va trebui să ne oferim asistență în strădaniile noastre de a alege exact cea mai bună cale de urmat.

Doamna Norris se punea, firește, la dispoziția lor în această problemă; deși susținea în întregime părerea lui Sir Bertram că era o sarcină dificilă, l-a încurajat să spere că, împreună, vor reuși s-o ducă la bun sfârșit.

Vă va fi ușor să credeți că doamna Norris n-a întârziat să-i scrie surorii ei. Doamna Price a fost destul de surprinsă că alegerea lor se fixase asupra unei fete, când avea niște băieți atât de buni, dar a acceptat oferta cu multă recunoștință, asigurându-i că fata ei era bine-crescută și binevoitoare și exprimându-și nădejdea că nu vor avea nici un motiv s-o respingă. Se referea la vlăstarul ei ca la o făptură întrucâtva delicată și plâpândă, dar își exprima speranța că o schimbare de aer îi va prii foarte mult. Biata femeie! Era convinsă că o schimbare de aer le-ar face bine multora dintre copiii ei.

II

Fetița și-a întreprins călătoria în siguranță. La Northampton o aștepta doamna Norris, care s-a împăunat cu meritul de a fi fost prima care s-o întâmpine și cu sarcina importantă de a o conduce la ceilalți, recomandând-o bunătății lor.

Fanny Price nu avea pe atunci decât zece ani și, cu toate că la prima vedere nu părea să aibă prea multe calități atrăgătoare, cel puțin nu avea nimic care să le displacă rudelor ei. Era mică de statură pentru vârsta ei, avea o înfățișare lipsită de strălucire și nu se remarcă prin nici o trăsătură de vreo frumusețe izbitoare. Excesiv de timidă și sfioasă, se străduia să nu atragă atenția în nici un fel; cu toate acestea, înfățișarea și aerul ei, deși stângace, nu erau nicidecum vulgare, avea un glas dulce, iar atunci când vorbea dovedea o atitudine plăcută.

Sir Thomas și Lady Bertram au primit-o foarte frumos, iar Sir Thomas, observând de cât de multă încurajare avea nevoie, s-a străduit să fie cât se poate de înțelegător; avea însă de luptat împotriva unui comportament de o extremă sobrietate; Lady Bertram, fără să-și dea nici pe jumătate aceeași silință, sau să spună măcar o vorbă atunci când el rostea zece, cu simplul ajutor al unui zâmbet plin de bunăvoință, a reușit să se transforme pe dată în personajul cel mai puțin dezagreabil dintre ei doi.

Tinerii erau toți acasă și au avut partea lor de contribuție la introducerea nou-venitei în familie, cu multă bună dispoziție

și lipsiți de orice urmă de stânjeneală, cel puțin în ceea ce îi privea pe băieți, care, la șaptesprezece, respectiv șaisprezece ani, erau relativ înalți pentru vârsta lor, având toată prestanța unor bărbați în ochii tinerei lor verișoare. Cele două fiice se aflau în oarecare dezavantaj, fiind mai tinere și manifestând multă teamă respectuoasă față de tatăl lor, care li s-a adresat, cu acest prilej, cu o severitate mai degrabă nejudicioasă. Ele erau însă prea obișnuite cu societatea și cu laudele la adresa lor ca să mai aibă vreo urmă de timiditate înnăscută. Cum încrederea lor a sporit și ca urmare a totalei lipse de încredere în sine a verișoarei lor, au fost curând capabile s-o privească direct și să-i studieze cu indiferență îmbrăcămintea.

Alcătuiau o familie remarcabilă: fiii foarte arătoși, fiicele drăgălașe și toți, împreună, bine-crescuți și depășindu-i în multe privințe pe cei de vârsta lor, ceea ce avea drept rezultat o deosebire foarte vădită față de verișoara lor, deoarece educația le conferise multă nonșalanță și nimeni n-ar fi putut bănui că fetele erau de vârste atât de apropiate. Într-adevăr, nu erau decât doi ani diferență între mezină și Fanny: Julia Bertram avea abia doisprezece ani, iar Maria, doar cu un an mai mult.

În tot acest răstimp, micuța musafiră era cât se poate de nefericită: temându-se de toată lumea, rușinată de ea însăși și jinduind după căminul lăsat în urmă, nu știa încotro să se mai uite și abia putea să vorbească astfel încât cineva s-o poată auzi, ori fără să plângă. Doamna Norris îi povestise tot drumul, începând de la Northampton, despre minunata șansă care i se oferise și despre extraordinara recunoștință și bună purtare pe care era de așteptat să le vădească, iar stinghereala ei era accentuată și mai mult de convingerea că ar fi foarte urât din partea ei să nu se simtă fericită.

Oboseala acumulată în decursul unei călătorii atât de lungi a devenit și ea un obstacol demn de luat în seamă. În van s-au risipit toate amabilitățile lui Sir Thomas și toate anticipările doamnei Norris cu privire la buna ei creștere; nu au servit la nimic nici zâmbetele lui Lady Bertram și invitația de a ședea lângă ea și mopsul ei pe sofa; zadarnică a fost chiar și vederea tartei cu agrișe, pregătită anume ca s-o consoleze. De-abia

a putut înghiți două îmbucături, că a și izbucnit în plâns; somnul părând a fi prietenul ei cel mai bun în momentul acela, a fost condusă în pat, să-și ostoiască amarul.

– Nu este un început foarte promițător, comentă doamna Norris când Fanny părăsi încăperea. După tot ce i-am spus pe drum, venind încoace, credeam că se va purta mai bine; i-am explicat cât de multe depind de prima impresie pe care o produce. Aș fi dorit să nu fi moștenit firea aceea morocănoasă, pe care mama ei o are cu prisosință, dar trebuie să fim indulgenți, căci nu este decât o copilă, și nu știu dacă dorul de casă ar trebui luat chiar în nume de rău, deoarece, cu toate dezavantajele sale, a fost căminul ei, și fata încă nu-și poate da seama de amploarea schimbării în bine care a survenit. Se cere cumpătare în tot ce întreprindem.

A fost nevoie totuși de o perioadă mai îndelungată decât fusese înclinată să creadă doamna Norris pentru ca Fanny să se acomodeze cu noua ei reședință de la Mansfield Park și cu despărțirea de toți cei cu care se obișnuise. Sentimentele ei erau foarte intense și prea puțin înțelese ca să fie tratate corespunzător. Nimeni nu dorea să fie lipsit de bunătate, dar nici nu se deranja prea mult să o facă să se simtă în largul ei.

Vacanța de a doua zi, permisă domnișoarelor Bertram pentru a le acorda timpul necesar unei mai bune cunoașteri reciproce și pentru a o distra puțin pe mai tânăra lor verișoară, nu a dus la o apropiere între ele. Cele două surori nu au mai pus mare preț pe ea când au aflat că nu avea decât două panglici de mătase și că nu studiasse limba franceză, iar când și-au dat seama că nu era decât în mică măsură impresionată de duetul pe care fuseseră atât de drăguțe să-l interpreteze în cinstea ei, nu au mai putut face nimic în plus, în afară de a-i oferi cu generozitate câteva dintre jucăriile la care țineau cel mai puțin și de a o lăsa în pace, trecând la orice altceva ar fi constituit o ocupație de vacanță favorită în acel moment, fie realizarea de flori artificiale, fie irosirea hârtiei aurite.

Indiferent dacă se afla în apropierea verilor ei sau în sala de clasă, în salon ori în grădină, Fanny se simțea la fel de în-singurată, găsind motive să se teamă de orice și de oricine. Era

descurajată de tăcerea lui Lady Bertram, îngrozită de înfățișarea gravă a lui Sir Thomas și destul de speriată de admonestrările doamnei Norris. Verii o umileau cu aluzii la statura ei și o făceau să se simtă stânjenită, remarcându-i timiditatea; domnișoara Lee se minuna de ignoranța ei, iar cameristele zâmbeau batjocoritor văzându-i garderoba. Când, la toate acestea, se adăuga amintirea fraților și surorilor în mijlocul cărora avuse mereu un rol important ca tovarășă de joacă, educatoare și doică, tristețea care îi îneca inima micuță devenea copleșitoare.

Proporțiile casei o uimeau, nefiind însă în măsură s-o consoleze. Încăperile erau mult prea mari ca să se poată mișca prin ele fără stînghereală; orice obiect ar fi atins, se aștepta să-l strice și se furișă prin încăperi temându-se tot timpul de un lucru sau de altul. Deseori se retrăgea în camera ei ca să plângă, iar fetița despre care se vorbea în salon ca fiind atât de pătrunsă de extraordinara șansă oferită își încheia necazurile de peste zi suspinând până adormea. Se scursese o săptămână în felul acesta, fără ca nimeni să bănuiască, după comportarea ei liniștită și pasivă, ce se întâmpla, când a fost surprinsă într-o dimineață de vărul Edmund, fiul mezin, plângând pe scările mansardei.

– Micuță verișoară, i se adresă el, cu toată amabilitatea unei firi blânde, ce s-a întâmplat?

S-a așezat jos, lângă ea, dar a reușit cu greu să-i învingă stînjeneala de a fi fost surprinsă în felul acela și s-o convingă să vorbească deschis. Era oare suferindă? Sau poate se supăraseră cineva pe ea? Se certase cu Maria și Julia? Ori nu înțelegea ceva din ce i se predase, caz în care el i-ar fi putut oferi lămuriri? Pe scurt, avea cum s-o ajute? Destul de mult timp, nu a putut obține din partea ei alte răspunsuri decât: „Nu, nu... deloc...” și: „Nu, mulțumesc”; băiatul a perseverat totuși, și, imediat ce a ajuns la subiectul familiei lăsate în urmă, înțelegerea suspinelor fetei i-a dat de înțeles unde se ascundea motivul nefericirii ei. S-a străduit s-o aline:

– Îți pare rău că te-ai despărțit de mama ta, draga și mica mea Fanny, ceea ce arată că ești o fetiță foarte bună. Trebuie să nu uiți că te afli în mijlocul rudelor care te iubesc și vor să fi

fericită. Să ne plimbăm puțin prin parc, iar tu îmi vei povesti totul despre frații și surorile tale.

Pe măsură ce aprofunda subiectul, și-a dat seama că, oricât de dragi i-ar fi fost toți frații și surorile, unul dintre aceștia era mai prezent în gândurile fetei decât ceilalți: despre William vorbea cel mai mult și de el îi era cel mai dor. William, băiatul cel mai mare, cu un an mai în vârstă decât ea, tovarășul și prietenul ei statornic; cel care îi lua apărarea în fața mamei, al cărei preferat era, în orice împrejurare. Lui William nu-i plăcuse că trebuise să plece; îi spusese că îi va fi foarte dor de ea.

– Dar, m-aș încumeta să afirm, William îți va scrie.

– Da, mi-a promis că o va face, dar trebuie să-i scriu eu prima.

– Și când o vei face?

Ea lăsă capul jos și răspunse, codindu-se, că nu știa când se va întâmpla acest lucru: nu avea nici un pic de hârtie.

– Dacă asta este singura opreliște, îți voi da eu hârtie și orice altceva îți mai trebuie, iar tu îi vei putea scrie oricând vei dori. Ai fi fericită dacă i-ai scrie lui William?

– Da, foarte tare.

– Atunci să facem acest lucru chiar acum. Vino cu mine în salonul în care am luat micul-dejun, vom găsi acolo toate cele de trebuință și putem fi siguri că nu ne va deranja nimeni.

– Dar, vere, scrisoarea va fi trimisă prin poștă?

– Da, am să mă asigur de asta; va pleca împreună cu restul corespondenței și, din moment ce tata o va timbra, pe William nu-l va costa nimic.

– Unchiul! zise Fanny, cu un aer speriat.

– Desigur, după ce tu vei fi scris scrisoarea, i-o voi da s-o timbreze.

Lui Fanny i s-a părut un gest tare îndrăzneț, însă nu a mai opus nici o rezistență. S-au dus amândoi în încăperea în care se servea micul-dejun, iar acolo Edmund i-a pregătit hârtia și i-a trasat liniile, cu toată bunăvoința pe care ar fi avut-o fratele ei, ba poate chiar cu mai multă precizie. A rămas cu ea pe toată durata conceperii scrisorii, acordându-i asistență la ascuțirea creionului și în probleme de ortografie. A adăugat tuturor

acestor atenții, pe care ea le-a apreciat foarte mult, salutări la adresa fratelui ei, lucru care a încântat-o mai mult decât toate celelalte la un loc: și-a scris cu mâna lui gândurile bune către vărul William și i-a trimis o jumătate de guinee. Sentimentele pe care i le-a trezit lui Fanny acest gest au fost atât de intense, încât s-a crezut incapabilă să le dea expresia cuvenită; înfățișarea ei și câteva cuvinte nearticulate au comunicat pe deplin toată recunoștința și încântarea pe care le simțea, iar vărul ei a început s-o considere mai interesantă decât până atunci. Au discutat și mai mult, și spusele ei l-au convins că avea un suflet plin de afecțiune și o puternică dorință de a face bine; și-a dat seama că Fanny era cu atât mai mult demnă de atenție, date fiind situația delicată în care se afla și marea ei timiditate. Nu o jignise niciodată în mod intenționat, însă acum simțea că fetița aceea avea nevoie de încă și mai multă bunătare; având toate acestea în vedere, s-a străduit, în primul rând, să-i diminueze temerile de orice fel, apoi să-i ofere o mulțime de sfaturi bune, printre care acela de a se juca împreună cu Maria și Julia și de a fi mai veselă.

Din acea zi, Fanny s-a simțit mai în largul ei. Știa că are un prieten, iar bunăitatea vărului Edmund a făcut-o să-i arate mai multă încredere decât oricui. Casa în care trăia mai pierduse din straniețe, iar ocupanții ei nu mai păreau atât de înfricoșători; chiar dacă printre aceștia mai existau câțiva de care nu încetase încă să se teamă, a început să le cunoască obiceiurile și să găsească modul cel mai bun de a li se adapta.

Neînsemnatele ei deprinderi rustice și micile stângăcii care perturbaseră grav la început liniștea celorlalți, precum și pe a ei înseși, au dispărut. Fanny nu se mai temea acum atât de tare să apară în fața unchiului ei, nici glasul mătușii Norris n-o mai făcea să tresară foarte tare. Cât despre verișoarele ei, pentru acestea devenise o tovarășă tolerabilă, din când în când. Deși nepotrivită, fiind inferioară ca vârstă și forță fizică, să le fie o însoțitoare permanentă, jocurile lor erau uneori de natură să necesite și o a treia persoană, mai ales atunci când aceasta avea o fire cumsecade. Nu puteau decât să recunoască, atunci când mătușa lor se interesa de greșelile făcute de Fanny sau